

Theophili epistola in vulgatis editionibus *secunda* a paschaliū ordinem a Norisio viro doctissimo restitutum secuti sumus post Vallarsium, ex cujus recensita editione Hieronymiana eas protulimus.

Adjecimus præterea earundem epistolarum fragmenta Græca, non solum ex Cyrillo Alexandrino ac Theodorito, verum etiam ex Cosma Indico-pleuste desumpta: quod nemini hæcenus animadversum. Adhæc ex actis concilii Ephesini duo alia Græca fragmenta ex ejusdem Theophili epistolis paschalibus v et vi excerpta subdidimus.

Quæ vero pone subsequuntur epistolæ, aliæque ex auctoris nostri operibus deperditis simul collecta fragmenta, nec non ipsius apophthegmata: hæc, inquam, omnia unde sint demum hausta, loca ubique singillatim præmonstrata docebunt.

Secunda porro quæ incipit: *Primum solemnitatis augustæ servo divinus*, quæque antea male in editis tanquam *prima* habebatur, Pascha futurum denuntiat die xi mensis Pharmuthi, id est juxta epocham Julianam die vi Aprilis: qua quidem die a Latinis anno 402, paschalia festa peracta sunt, cyclo solis xix, lunæ iv, litt. Dom. E.

Tertia denique incipiens: *Nunc quoque Dei viva sapientia*, Pascha designat peragendum die xxii ejusdem mensis Pharmuthi: eaque die anno bissextili 404 celebratum fuit cyclo solis xxi, lunæ vi, litteris Dom. C, B.

Atque ita quidem trium Theophili epistolarum

—

ΘΕΟΦΙΛΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΦΑΝΙΩΝ ΕΠΙΣΤΑΝΤΩΝ ΕΝ ΚΥΡΙΑΚΗ.

EDICTUM THEOPHILI

ARCHIEPISCOPI ALEXANDRINI,

CUM SANCTA THEOPHANIA IN DIE DOMINICO INSTARENT

Καὶ τὸ ἔθος (1) καὶ τὸ πρέπον ἡμᾶς ἀπαιτεῖ Β πᾶσαν Κυριακὴν τιμῆν, καὶ ἐν ταύτῃ παρηγγελί-
ζειν, ἐπειδὴ περ ἐν ταύτῃ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς
Χριστὸς τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν ἡμῶν ἐπρυ-
τάνευσε. Διὸ καὶ ἐν ταῖς ἱεραῖς Γραφαῖς, καὶ
πρώτῃ κέκληται, ὡς ἀρχὴ ζωῆς ἡμῶν ὑπάρχουσα,
καὶ ὀγδόη, ἅτε ὑπερβεβηκυῖα τὸν τῶν Ἰουδαίων
σαββατισμὸν. Ἐπεὶ οὖν συνέβη τὴν τῶν ἁγίων
Θεοφανίων νηστιμὸν ἡμέραν εἶναι ταύτην, οἰκο-
νομήσωμεν, καὶ πρὸς ἑκατέρων ἐπιστημόνως
χωρήσωμεν, ἵνα μεταλαμβάνοντες ὀλίγων φου-
κῶν, ἐκκληρώμεν ἅμα καὶ τὰς αἵρέσεις τὰς μὴ
τιμώσας τὴν ἀναστάσιμον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ ἡμέραν, καὶ τὸ ὀφειλόμενον τῇ
νηστιμῶ ἡμέρᾳ ἀποδῶμεν, περιμένοντες τὴν
ἐσπερινὴν σύναξιν, ἣτις ἐνταῦθα, Θεοῦ θέλοντος, τελεῖται. Συναγθῶμεν τοίνυν ἀπὸ ὧρας ἐν
νάτης ἐνταῦθα.

Et mos et honestas a nobis exigit, ut omnem diem
Dominicum honoremus, eumque celebremus; quo-
niam Dominus noster Jesus Christus præclarum in
ea suæ resurrectionis munus obiit. Et ideo in sacris
Scripturis ipse, et primus appellatus est, ut qui sit
nobis vitæ principium, et octavus, ut qui Judæorum
sabbatismum exsuperaverit. Quia ergo accidit, ut
sanctorum Theophaniorum hic esset dies jejuni-
o peragendus, dispensemus, et ad utrumque scientes
procedamus, ut paucos dactylos sumentes, simul et
hæreses vitemus, quæ Domini nostri Jesu Christi
resurrectionis diem non honorant, et diei jejunii
quod debetur reddamus, vesperinam congregationem
expectantes, quæ hic, Deo dante, peragitur. Congre-
gamur ergo hic ab hora nona.

(1) Hæc descripsimus ex *Pandect. canon. Beveregii*, tom. II, pagg. 170-175. Exstant præterea in

Conciliorum collectione, tom. II, pag. 1576 seqq. edit. Vencio-Labb.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΥΠΟΜΝΗΣΤΙΚΟΝ

Ὅπερ ἔλαβε Ἀμμών, διὰ τὴν Λυκώ.

EJUSDEM COMMONITORIUM QUOD ACCEPIT AMMON PROPTER LYCO.

CANON I.

De iis qui Arianis communicaverunt, et Ecclesias huc usque detinent, ut se habet consuetudo, fiat : ita tamen ut alii constituentur, qui in orthodoxia testificentur, et illi permaneant. His quoque ita dispensatis, ut aliis urbibus orthodoxi in Thebaide episcopi fecerunt, qui ab episcopo Apolline constituti, et qui cum Arianis Ecclesias habentibus communicantes, puniantur ; si quidem ipsorum voluntate hoc fecerunt ; sin autem proprio episcopo obedierunt, permaneant, etsi quod justum est non noverint. Et si omnes quidem populi eos cum aliis rejiciant, alii ordinentur ; sin autem eos retinent cum illis quibus communicarunt, ii quoque eam consuetudinem experiantur, qua usi sunt omnes orthodoxi in Thebaide episcopi.

Ἐν οἷς κεκοινωνήκασιν ταῦτα, καὶ οὗτοι ἀποπειράσθωσαν τῆς συνηθείας, ἣ ἐχρήσαντο εἰ ἐν Θεβαίδι πάντες ἐπίσκοποι ὀρθόδοξοι.

CANON II.

De Bisto, qui in Ereba constitutus est presbyter, quærendum est ; et si alicui quidem mulieri separatæ, vivente marito, vim attulit, non sinatur esse presbyter ; nam ne ut laicus quidem debet communicare, cum eos qui tales sunt separare consueverit Ecclesia. Hoc autem nullum affert episcopo Apollini præjudicium, si eum per ignorantiam constituit ; cum sancta synodus jusserit eos, qui post ordinationem propter crimen indigni esse convincuntur, expelli.

BALS. Bistus ab Apolline episcopo presbyter constitutus fuerat in Ereba ; est autem ea regio Ægypti sicut et Lyeo. Is vero dicebatur ante ordinationem mulieri separatæ vim attulisse, viuo marito. De eo igitur interrogatus Theophilus, inquit : Queratur an sit verum eum mulieri vim attulisse, et si ita sit, ne ei esse presbyterum permittatur. Quomodo enim fuerit is presbyter, cui nec laico in ecclesiam quidem permittitur ingredi, cum sit propter peccatum segregatus ? Eos enim, qui sunt ejusmodi, extrudit Ecclesia et separat a fidelibus. Hoc autem a Theophilo nequaquam canonice dictum est : quandoquidem sanctorum apostolorum xxv canon, et magni Basilii tertius et xxxii, et Carthagin. syn. xxii, clericos, qui peccarunt, et depositi fuerunt, a communione non arceant. Quod autem ordinatus sit, id non affert damnum episcopo, qui eum, peccatum ignorans, ordinavit. Statuit enim synodus, ut qui peccatorum convicti fuerunt, etiam post ordinationem efficiantur. Id autem est primæ synodi Nixerne can. ix. Illud autem : Separatæ viro marito ; facti est, et ideo adjectum

A

KANON A'.

Περὶ τῶν κεινωρησάντων τοῖς Ἀρειανοῖς καὶ μέχρι νῦν τὰς Ἐκκλησίας κατεχόντων, ὡς ἔθος γινέσθω, οὕτω μέντοι ἑτέροισι καταστήναι μαρτυρουμένους ἐν ὀρθοδοξίᾳ, κἀκείνους ἀλλίξεσθαι. Οὕτως οἰκονομουμένων καὶ τούτων, ὡσπερ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι πεποιήκασιν οἱ ἐν τῇ Θεβαίδι ὀρθόδοξοι ἐπίσκοποι, οἱ καταστάντες παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐπισκόπου, καὶ κεινωρήσαντες τοῖς ἔχουσι τὰς Ἐκκλησίας Ἀρειανοῖς, ἐπιτιμιάσθωσαν, εἴγε ἡρώμη αὐτῶν πεποιήκασιν τοῦτο· εἰ δὲ ὑπήκοοι γέγονασιν τῷ οἰκείῳ ἐπισκόπῳ, ἀλλίξεσθωσαν, καὶ μὴ ἐπεγνωότες τὸ εὐλογον. Καὶ εἰ μὲν πάντες οἱ λαοὶ τούτους ἀποποιούνται μετὰ τῶν ἄλλων, ἕτεροι χειροτο-

Β νείσθωσαν· εἰ δὲ ἀρτιποιούνται αὐτῶν μετ' ἐκείνων

KANON B'.

Περὶ Βίστου κατιστάτους ἐν Ἐρέβῃ πρεσβυτέρου ζητητέον· καὶ εἰ μὲν ἀποταξαμένην τινὰ ζῶντος τοῦ ἀνδρός ἐβιάσατο, μὴ συγχωρεῖσθω εἶναι πρεσβύτερος, ὅπου γε οὐδὲ ὡς λαϊκὸς ἐφείλει συνάγεσθαι, τῆς Ἐκκλησίας εὐθυσίας τοῦς τοιούτους χωρίζειν. Οὐ φέρει δὲ τοῦτο πρόκριμα τῷ ἐπισκόπῳ Ἀπόλλωνι, εἰ ἐξ ἀγνοίας αὐτὸν κατέστησε, τῆς ἀγίας συνόδου κελευσάσης τοῦς ἡναξίους μετὰ τὴν χειροτονίαν ἐλεγχόμενους ἐπὶ ἐγκλήματα ἐκβάλλεσθαι.

C BALS. Ὁ Βίστος παρὰ Ἀπόλλωνος ἐπισκόπου κατέστη πρεσβύτερος ἐν Ἐρέβῃ· χώρα δὲ αὕτη Αἰγυπτίων ἐστίν, ὡσπερ καὶ ἡ Λυκώ. Ἐλέγετο δὲ περὶ ἐκείνου, ὅτι πρὸ τῆς χειροτονίας γυναῖκα ἐβιάσατο ἀποταξαμένην ζῶντος τοῦ ἀνδρός. Περὶ τούτου οὖν ἐρωτηθεὶς ὁ Θεόφιλος, ἔφη, ὅτι ἐρευνηθῆτω, καὶ εἰ ἀληθὲς ἐστὶ τὸ βιάσασθαι αὐτὸν τὴν γυναῖκα, μὴ συγχωρεῖσθω εἶναι πρεσβύτερος. Πῶς γὰρ εἴη πρεσβύτερος, ὅς οὐδὲ λαϊκὸς συγχωρεῖται εἰσιέναι εἰς ἐκκλησίαν, ἀφοριζόμενος διὰ τὸ ἀμαρτήμα ; ἐξωθεῖ γὰρ τοῦς τοιούτους ἡ Ἐκκλησία καὶ χωρίζει ἀπὸ τῶν πιστῶν. Τοῦτο δὲ οὐ κανονικῶς τῷ Θεοφίλῳ εἴρηται· ὅ τε γὰρ τῶν ἁγίων ἀπεστόλων καὶ κανῶν, καὶ ὁ τοῦ μεγάλου Βασιλείου τρίτος καὶ ὁ λβ', καὶ ὁ τῆς ἐν Καρθαγένῃ κβ' τοῦς κληρικοὺς ἀμαρτήσαντας, καὶ καθαιρεθέντας, τῆς κοινωνίας οὐκ ἀπαίργουσι. Τὸ δὲ χειροτονηθῆναι αὐτὸν οὐ φέρει βλάβην τῷ χειροτονήσαντι αὐτὸν ἐπισκόπῳ ἐξ ἀγνοίας τοῦ ἀμαρτήματος· ἡ γὰρ σύνοδος ὥρισε τοῦς ἐλεγχόμενους ἐπὶ ἐγκλήματι καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν ἐκβάλλεσθαι. Τοῦτο δὲ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου πρώτη ἐστὶ κανὼν ἑννατος. Τὸ δὲ, ἀποταξαμένην

ζώντος τοῦ ἀνδρός, τοῦ φάκτου ἐστὶ, διὰ τοῦτο καὶ τὸ, τινὰ, πρόσκειται, ὡσπερ καὶ τὸ ἐβιάσατο. Κἄν γὰρ ἀπλῶς ἄλλη συνεφθάρη γυναικὶ μὴ ἀποταξαμένη, καὶ οὕτως ἡ καθαίρεσις αὐτῆς ἐπήγετο, κἄν μὴ ἐβιάσατο αὐτήν.

ΚΑΝΩΝ Γ'.

Περὶ δὲ Σούρ, ἐπειδὴ ὁ ἐπίσκοπος Ἀπόλλων διεβεβαιώσατο καὶ ἀπεσταλκέναι τοῦτον καὶ ἀλλότριον τῆς Ἐκκλησίας πεποιηκέναι, ἔστω οὕτως ὡς ἀπεφίηται ὁ ἐπίσκοπος, χρωμένου ἐκείνου ταῖς οἰκείαις δικαιολογίαις, εἴγε βούλεται, καὶ μέμψεται τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐπισκόπου.

ΒΑΑΣ. Κληρικὸς ἦν ὁ Σούρ τοῦ ἐπισκόπου Ἀπόλλωνος· ὃς ἐπίσκοπος αὐτὸν ἀπεσταλκέναι τοῦ κλήρου διεβεβαιώσατο, ἀντὶ τοῦ ἐκβεβληκέναι. Ἔστω οὖν, φησὶ, κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῷ κρίσιν τοῦ ἐπισκόπου, τοῦ κλήρου ἀλλότριος. Εἰ δὲ αἰτιᾶται τὴν τοῦ ἐπισκόπου ἀπόφασιν, χρώσθω ταῖς οἰκείαις δικαιολογίαις παρὰ τῆ συνόδῳ, ἐξ ἧς ἦν πάντως καὶ ὁ ἐπίσκοπος.

ΚΑΝΩΝ Δ'.

Περὶ Πανούφ τοῦ καταστάντος διακόνου ἐν τῇ Λυκῷ, δεῖ ζητῆσαι. Καὶ εἰ μὲν εὐσεβεῖν οὗτος, κατηγούμενος τυγχάνων, τὴν ἀδελφιδὴν ἑαυτοῦ πρὸς γάμου κοινωνίαν δεξάμενος, μετὰ δὲ τὸ βάπτισμα εἰς κλῆρον δεχθεὶς, μενέτω ἐν τῷ κλήρῳ· εἴγε κεκοίμηται ἐκείνη καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα οὐκ ἐκοινωνήσεν αὐτῇ. Εἰ δὲ πιστὸς τυγχάνων τὴν αὐτὴν ἀδελφιδὴν ἑαυτοῦ πρὸς γάμου κοινωνίαν ἐδέξατο, ἔστω τοῦ κλήρου ἀλλότριος. Οὐ γὰρ πρόκριμα τῷ ἐπισκόπῳ Ἀπόλλωνι, εἰ ἐξ ἀγνοίας κατέστησεν αὐτόν.

ΒΑΑΣ. Ὁ Πανούφ ἐλέγετο πρὸ τοῦ βαπτισθῆναι τὴν οἰκείαν ἀδελφιδὴν εἰς γυναῖκα λαβεῖν· βαπτισθεὶς δὲ χειροτόνητο διάκονος. Λέγει οὖν ὁ Θεόφιλος, ὅτι ἐὰν ἡ γυνὴ ἐτελεύτησεν, καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα οὐκ ἐχρήσατο αὐτῇ, μενέτω διάκονος, ὡς τοῦ ἀγίου βαπτίσματος τὰ πρὸ τοῦτου καθάραντος ἀμαρτήματα. Εἰ δὲ πιστὸς ὢν μετὰ τὸ βάπτισμα ἔγχευ αὐτήν, ἐκβλήθητω τοῦ κλήρου. Τῷ δὲ ἐξ ἀγνοίας αὐτὸν χειροτόνησαντι ἐκ τοῦτου βλάβη οὐ προσγενήσεται. Τὸ δὲ, εἰ κεκοίμηται ἡ γυνή, εἶπεν, ὡς οὕτω συμβεβηκέναι λεγόμενον· ἐπειτοίγε κἄν ζῶσα ἦν καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα οὐκ ἔγνω αὐτήν ὁ Πανούφ, ἀλλὰ καὶ ἀπεπέμψατο αὐτήν, ἡδύνατο καὶ οὕτως εἶναι διάκονος.

ΚΑΝΩΝ Ε'.

Περὶ Ἰακώβ χρὴ ζητῆσαι. Εἰ ἀναγνώστης ἦν, καὶ ἐγκλήματι πορνείας ὑπεύθυνος ἐδείχθη, καὶ παρὰ τῶν πρεσβυτέρων ἐξεβλήθη, εἶτα χειροτόνηται οὗτος, ἐκβαλλέσθω, ἀκριβοῦς ἐξετάσεως γενομένης, καὶ μὴ μόνον ἐκ ψιθυρισμῶν ἢ κακολογιῶν ὑποψίας εἰς αὐτὸν γενομένης. Εἰ δὲ μὴ εὐσεβεῖν ὑπεύθυνος, μενέτω ἐν τῷ κλήρῳ· οὐ γὰρ δεῖ ταῖς ματαίαις διυβολαῖς προσέχειν.

ΒΑΑΣ. Ἰακώβ τις ἀναγνώστης ἐλέγετο εἶναι, καὶ ἐπὶ πορνείας διαβληθῆναι, καὶ ἐκβληθῆναι τοῦ κλήρου, εἶτα εἰς μείζονα χειροτονηθῆναι βαθμῶν. Γράφει

A est : Alieni, sicut et illud, vim attulit. Licet enim simpliciter cum muliere aliqua, non separata, rem habuerit; sic quoque in eam depositio introducta est, etsi ei vim non attulerit.

CANON III.

De Sur autem, quia Apollo episcopus affirmavit se et eum amandavisse, et ab Ecclesia alienum fecisse, ita sit ut pronuntiavit episcopus; utente illo suis defensionibus, si vult, et de episcopi sententia conqueritur.

BALS. Erat quidem Sur clericus episcopi Apollinis, qui episcopus se eum a clero amandasse, id est, expulisse, affirmavit. Sit ergo, inquit, secundum episcopi iudicium, quod in ipsum prolatum est, a clero alienus. Sin autem episcopi sententiam accusat, utatur suis defensionibus, apud synodum scilicet, ex qua est etiam episcopus.

CANON IV.

De Panuph, qui in Lyco diaconus constitutus est, quærerere oportet; et si is quidem inventus fuerit, cum esset catechumenus, fratris sui filiam in matrimonii societatem accepisse post baptismum in clerum promotus, in clero maneat, si illa ex vita migrarit, et post baptismum cum ea rem non habuerit. Sin autem cum esset fidelis eandem fratris sui filiam in matrimonii societatem duxit, sit a clero alienus. Non est enim episcopo Apollini præjudicium si eum per ignorantiam constituit.

BALS. Dicebatur Panuph antequam esset baptizatus fratris sui filiam uxorem duxisse. Baptizatus autem diaconus ordinatus fuerat. Dicit ergo Theophilus, quod si mulier e vita excesserit, et post baptismum ea non usus sit, maneat diaconus; nempe cum sanctus baptismus omnia peccata precedentia deleat. Sin autem, cum esset fidelis, seu post baptismum, eam habuit, clero ejiciatur. Eī autem, qui eum insciens ordinavit, præjudicium non afferetur. Illud autem: Si mulier e vita migrarit, dicit, utpote quoniam ita evenisse dicitur. Nam etsi etiam post baptismum vixisset, nec eam Panuph cognovisset, sed ipsam etiam amandasset; potuisset sic quoque esse diaconus.

CANON V.

De Jacob quærerere oportet. Si enim lector erat, et crimini fornicationis fuisse eum obnoxium, ostensum sit, et a presbyteris sit ejectus, deinde is est ordinatus, ejiciatur; accurata examinatione facta; non autem ex susurris vel maledictis orta in eum suspicionem. Sin autem non fuerit inventus crimini obnoxius, maneat in clero. Neque enim vanis calumniis animam adhibere oportet.

BALS. Jacob quidam lector fuisse dicebatur, et propter fornicationem clero esse ejectus, et deinde ad majorem gradum fuisse ordinatus. Scribit ergo

Theophilus diligenti examinatione facta, si cum A peccasse compertum fuerit, clero ejiciatur. Non enim oportet ex susurris seu clandestinis sermonibus, vel maledictis seu apertis conviciis orta suspicione, condemnari aliquem. Quod si causa examinata insons compertus fuerit, maneat in clero.

CANON VI.

De iis qui ordinandi sunt hæc erit forma: Ut quidquid est sacerdotalis ordinis consentiat et eligat, et tunc episcopus examinet, vel ei etiam assentiente sacerdotali ordine in media ecclesia ordinet, præsentem populo, et episcopo alloquente, an etiam possit ei populus ferre testimonium. Ordinatio autem non fiat clandestinum. Ecclesia enim pacem habente decet præsentibus sanctis ordinationes fieri in ecclesiis. B In regione autem si qui sint, qui communicantium animis communicaverint; non aliter ordinentur, quam iis, qui sunt vere orthodoxi clerici, examinantibus, præsentem rursus episcopo, et præsentem populum alloquente, ne intercedat aliqua circumventio.

δοκιμαζόντων, παρόντος πάλιν τοῦ ἐπισκόπου καὶ περιδρομῆ τις γένηται

BALS. De iis qui in clero ordinandi sunt dat typum, et dicit quod oportet eum qui est ordinandus a toto ordine sacerdotali eligi, hoc est, unanimi consensu approbari et præferri; et cum ejusmodi delectus de eo factus fuerit, tunc ipsum ab episcopo examinari, et quando illi quoque homo visus fuerit aptus ut ordinetur, tunc eum ordinari C consensu sacerdotalis ordinis, præsentem etiam populo. Cur autem dixit, eum ordinandum consensu sacerdotalis ordinis? Nam cum a sacerdotali ordine electus est, ad ordinationem consensus non videtur esse necessarius. Sed est verisimile posse post electionem aliquid temporis præterisse, et eos interim qui ordinandum præjudicant rescivisse aliquid, quod ejus ordinationem prohibeat. Et ideo dicit ipsos consentire, et dum ordinatur populum quoque ab episcopo interrogari, an dignus sit, cui testimonium ferant ad ordinationem. Dissuadet autem, ne fiant ordinationes clandestinæ. Cum enim, inquit, pax est in Ecclesia, scilicet cum nunc non est divisus populus cessantibus hæresibus, sed sunt omnes orthodoxæ partis; omnes unius erunt sententiæ, D et oportet in præsentia sanctorum seu fidelium ordinationes fieri in ecclesia. Sanctos autem fideles appellavit, ex sancto hoc Paulo assumens. Ille enim sic fideles in suis Epistolis appellat. Hæc itaque de iis, qui in urbibus habitant, videtur dicere. De iis autem, qui sunt in regione, seu in vicis, dicit, quod quoniam multi etiam invitæ communicabant hæreticis; eorum autem multi fidelium animis communicabant sive conveniebant et assentiebantur: Si quis eorum sit ordinandus in clero, eum non alias ordinandum, quam cum approbatione clericorum, quos constat esse orthodoxos, præsentem etiam episcopo, et alloquente populum, ut superius dictum est. Hæc autem dicit fieri, ne intercedat aliqua cir-

οὖν ὁ Θεόφιλος, ὅτι ἐξετάσεως ἀκριβοῦς γενομένης, ἐὰν εὐρεθῆ ἡμαρτηκῶς, ἐκβληθήτω τοῦ κλήρου· οὐ δεῖ γὰρ ἐκ ψιθυρισμῶν ἤτοι καταλαλιᾶς λαθραίας, ἢ κακολογιῶν ἤτοι λοιδοριῶν φανερῶν ὑποψίας γενομένης κατακρίνεσθαι τινα. Εἰ δὲ τῆς ὑποθέσεως ἐξεταζομένης ἀνεύθυνος εὐρεθῆ, μενέτω ἐν τῷ κλήρῳ.

KANON Γ'.

Περὶ τῶν μελλόντων χειροτονεῖσθαι οὗτος ἐστὶ τύπος· Ὡστε πᾶν τὸ ἱερατεῖον συμφωνεῖν καὶ αἰρεῖσθαι, καὶ τότε τὸν ἐπίσκοπον δοκιμάζειν, ἢ καὶ συναينوῦντος αὐτῷ τοῦ ἱερατείου χειροτονεῖν ἐν μέσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, παρόντος τοῦ λαοῦ, καὶ προσφωνοῦντος τοῦ ἐπισκόπου, εἰ καὶ ὁ λαὸς δύνатаι αὐτῷ μαρτυρεῖν. Χειροτονία δὲ λαθραίως μὴ γινέσθω. Τῆς γὰρ Ἐκκλησίας εἰρήνην ἔχουσης πρέπει παρόντων τῶν ἁγίων τὰς χειροτονίας ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις γίνεσθαι. Ἐν δὲ τῇ ἐνορίᾳ, εἰ μὲν κοινονήσαντές εἰσὶ τινες ταῖς τῶν κοινονησάντων γνώμαις, μὴ ἄλλως χειροτονεῖσθωσαν, ἀλλὰ τῶν ἀληθῶς ὀρθοδόξων κληρικῶν προσφωνοῦντος παρόντι τῷ λαῷ, ἵνα μὴ μέσον

BALS. Περὶ τῶν μελλόντων χειροτονεῖσθαι ἐν κλήρῳ δίδωσι τύπον, καὶ φησὶν ὅτι δεῖ τὸν μέλλοντα χειροτονεῖσθαι παρὰ παντὸς ἱερατείου αἰρεῖσθαι, ἀντὶ τοῦ προκρίνεσθαι συμφώνως, οὕτω δὲ προκριθέντα, τότε δοκιμάζεσθαι αὐτὸν παρὰ τοῦ ἐπισκόπου, καὶ ὅτε κάκεινῳ δόξει ὁ ἄνθρωπος ἐπιτήδειος εἰς χειροτονίαν, τότε χειροτονεῖσθαι συναίνεσει τοῦ ἱερατείου, παρόντος καὶ τοῦ λαοῦ. Διατί δ' εἶπε, χειροτονεῖν αὐτὸν συναίνεσει τοῦ ἱερατείου; Ἐπεὶ γὰρ ἐξελέγη παρὰ τοῦ ἱερατείου, ἢ ἐπὶ χειροτονία συναίνεσις δοκεῖ μὴ ἀναγκαία εἶναι. Ἄλλ' εἰκὸς καιρὸν τινα μετὰ τὴν ἐκλογὴν παρελθεῖν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ γινῶναι τι τοὺς προκρίνοντας τὸν μέλλοντα χειροτονηθῆναι κωλύον αὐτῷ τὴν χειροτονίαν. Διὰ τοῦτο οὖν συνανεῖν αὐτοὺς καχειροτονημένου αὐτοῦ εἶπε, καὶ τὸν ἐπίσκοπον καὶ τότε προσφωνεῖν τῷ λαῷ, ἐρωτῶντα εἰ μαρτυρεῖ αὐτὸν πρὸς χειροτονίαν ἄξιον. Λαθραίας δὲ χειροτονίας γίνεσθαι ἀποτρέπει. Ἐπεὶ γὰρ, φησὶν, εἰρήνη ἐστὶ παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἤγουν ἐπεὶ νῦν οὐ μεμέρισται ὁ λαὸς παυθεὶς τῶν αἰρέσεων, ἀλλὰ πάντες τῆς ὀρθοδόξου μοίρας εἰσὶ, πάντες μιᾶς ἔσονται γνώμης, καὶ δεῖ παρουσίᾳ τῶν ἁγίων ἤτοι τῶν πιστῶν τὰς χειροτονίας γίνεσθαι ἐπ' ἐκκλησίας. Ἁγίους δὲ τοὺς πιστοὺς ἐκάλεσεν, ἐκ τοῦ θεσπεσίου Παύλου τοῦτο παραλαβὼν· οὕτω γὰρ κάκεινος ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς αὐτοῦ τοὺς πιστοὺς ὀνομάζει. Ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῶν ἐν πόλεσιν ὄντων εἰκε λέγειν. Περὶ δὲ τῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ, ἤτοι τῶν ἐν τῇ χώρᾳ, φησὶν, ὅτι ἐπεὶ πολλοὶ τοῖς αἰρετικοῖς ἐκοινωνοῦν καὶ ἄκοντες, τῶν τοιούτων δὲ πολλοὶ τῶν πιστῶν ἐκοινωνοῦν ταῖς γνώμαις, ἤγουν συγκατέβαινον καὶ συνήνουν· εἰ ἐκ τούτων μέλλει τις χειροτονεῖσθαι εἰς τὸν κλήρον, μὴ ἄλλως χειροτονεῖσθαι, εἰ μὴ μετὰ δοκιμασίας τῶν ὀμολογουμένως ὀρθοδόξων κληρικῶν, παρόντος καὶ τοῦ ἐπισκόπου, καὶ προσφωνοῦντος τῷ λαῷ, ὡς ἄνωθεν εἴρηται. Ταῦτα δὲ λέγει γίνεσθαι, ἵνα μὴ μέσον γένηται τις περιδρομῆ, ἤγουν

ἀπάτη καὶ συναρπαγή, καὶ χειροτονηθῆ τις μὴ ὀγιῶς ἄ-
 ἔχων περὶ τὴν πίστιν.

ΚΑΝΩΝ Ζ΄.

Τὰ προσφερόμενα εἰς λόγον θυσίας, μετὰ τὰ ἀνα-
 λισκόμενα εἰς τὴν τῶν μυστηρίων χρειαίαν, οἱ κλη-
 ρικοί διανεμάσθωσαν, καὶ μήτε κατηγούμενος
 ἐκ τούτων ἐσθιέτω ἢ πινέτω, ἀλλὰ μᾶλλον οἱ
 κληρικοί καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς πιστοὶ ἀδελφοί.

ΒΑΣ. Εἴ τινα περιτεύουσι τῶν εἰς θυσίαν προσ-
 αγομένων παρὰ τῶν πιστῶν, μετὰ τὰ δαπανώμενα
 εἰς τὰ θεῖα μυστήρια, τοῖς κληρικοῖς δεῖν ταῦτα,
 φησί, διανεμέσθαι, ὥστε παρ' αὐτοῖς ἐσθιέσθαι καὶ
 πίνεσθαι, καὶ παρὰ τῶν πιστῶν λαϊκῶν· τοῖς δὲ κατη-
 γουμένοις μηδὲν ἐξ αὐτῶν δίδοσθαι. Ἐπεὶ γὰρ προσ-
 ῆχθησαν τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ ἐξ αὐτῶν μερίδες
 ἐλήφθησαν εἰς τὰ θεῖα δῶρα, κάκεῖνα ἡγιασθήσαν, B
 πῶς ἐκ τούτων τοῖς ἀτελεστέροις δοθήσονται δαπανη-
 θησόμενα; Τὰ δὲ εἰς θυσίαν προσαγομένα ἄρτος καὶ
 οἶνος εἰσιν· ἕτερον γὰρ τι προσάγεσθαι εἰς θυσια-
 στηρίον οὐκ ἐφεῖται. Ἀνάγνωθι τὸν γ' ἀποστολικὸν
 κανόνα, καὶ τῆς ἐν τῷ Τρούλλῳ συνόδου τῆς λεγο-
 μένης ς' κανόνα κτ'.

ΚΑΝΩΝ Η΄.

Ἐπειδὴ Ἰέραξ τόνδε, ὡς αὐεὶ ἐπὶ πορνείᾳ δια-
 βαλλόμενος, οὐκ ὀφείλειν λέγει ἐν τῷ κλήρῳ εἶ-
 ναι, ὁ δὲ ἐπίσκοπος Ἀπόλλων διῤσχυρίζετο τηρι-
 καῦτα, μηδένα κατήγορον ἐν μέσῳ ἐληλυθέναι
 κατ' αὐτοῦ, ἐξεταζέσθω καὶ οὗτος· καὶ εἰ μὲν κα-
 τήγορός τις ἀναφέρεται πίστει ἄξιός, καὶ τὸ
 ἔγκλημα ἀποδείκνυται, φερομένων ἀξιοπίστων C
 μαρτύρων, τῆς Ἐκκλησίας ἐκβαλλέσθω· εἰ δὲ
 τοῦ κλήρου ἄξιός ἐστι, καὶ ἐπὶ σωφροσύνῃ μαρ-
 τυρεῖται, μενέτω ἐν τούτῳ.

ΒΑΣ. Ἐχειροτονήθη τις κληρικός, εἶτα διεβλήθη
 ὡς πορνεύσας. Ἐλεγεν οὖν Ἰέραξ τις, μὴ δεῖν αὐτὸν
 ἐν κλήρῳ εἶναι· ὁ δὲ χειροτονήσας αὐτὸν διῤσχυρί-
 ζετο, ἦτοι ἐνίστατο, μὴ κατηγορηθῆναι αὐτὸν παρὰ
 τινος. Ἐφη οὖν ὁ Θεόφιλος, ὅτι ἐξετασθήτω ὁ ἄν-
 θρωπος, καὶ εἰ μὲν εὐρίσκεται τις κατήγορος πίστει
 ἄξιός ἡγουν δεκτός εἰς κατηγορίαν (οὐ γὰρ παντὶ
 ἐφεῖται κατηγορεῖν ἱερωμένων, κατὰ τὸν ς' κανόνα
 τῆς δευτέρας οἰκουμενικῆς συνόδου, καὶ τὸν κανόνα
 κα' τῆς δ' οἰκουμενικῆς συνόδου), ἐκβληθήτω τῆς
 Ἐκκλησίας μετὰ ἀπόδειξιν· εἰ δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἀπο-
 δείκνυται, μενέτω ἐν τῷ κλήρῳ. D

ΚΑΝΩΝ Θ΄.

Ὅστε γνώμη παντός ἱερατείου οἰκονόμον ἀπο-
 δειχθῆναι ἕτερον, ἐφ' ᾧ συντέθειται καὶ ὁ ἐπίσκο-
 πος Ἀπόλλων πρὸς τὸ τὰ τῆς Ἐκκλησίας εἰς
 δέον ἀναλλασκεσθαι.

ΒΑΣ. Ὁ αὐτὸς γνώμην ἔδωκε κρίσει παντός τοῦ
 ἱερατείου τὸν οἰκονόμον τῆς ἐπισκοπῆς γίνεσθαι, εἰ
 καὶ ὁ ἐπίσκοπος συγκατατίθεται τῇ κρίσει τοῦ κλήρου·
 γίνεσθαι δὲ οἰκονόμον, ἵνα τὰ τῆς Ἐκκλησίας εἰς
 δέον δαπανῶνται φροντίδι ἐκείνου. Τὴν δὲ εἰς δέον
 δαπάνην, τὸ ἐξῆς δηλοῖ κεφάλαιον, ἥτις ἐστὶ, τὰ εἰς
 χήρας καὶ ξένους καὶ πένητας ἀναλώματα. Ἰδιοποιεῖ-
 σθαι γὰρ τὰ τῆς Ἐκκλησίας τινὲς οὐκ ἐφεῖται, ὅτι ἀφι-

cumventio, seu fraus et abreptio, et ordinetur ali-
 quis qui non recte sentit de fide.

CANON VII.

Quæ in sacrificii rationem offeruntur, post ea quæ
 in mysteriorum usum consumuntur, clerici dividant,
 et nec catechumenus ex iis comedat vel bibat, sed
 solum clerici, et qui cum eis sunt fideles fratres.

BALS. Si qua eorum quæ a fidelibus ad sacrifi-
 cium offeruntur, superabundant, post ea quæ in
 divina mysteria consumuntur, clericis, inquit, oportet
 ea dividere, ut ab ipsis comedantur ac biban-
 tur, et etiam a fidelibus laicis; catechumenis au-
 tem nihil ab eis detur. Quia enim altari oblata sunt,
 et ad divina dona ex illis partes quædam sumptæ
 atque sanctificatæ fuere; quomodo iis qui sunt im-
 perfectiores dabuntur consumenda? Quæ autem ad
 sacrificium offeruntur, sunt panis et vinum; nihil
 enim aliud ad altare offerri permittitur. Lege in
 canon. Apost. et synod. in Trullo, quæ dicitur
 sexta, canon. xxviii.

CANON VIII.

Quoniam Hierax dicit quemdam non debere esse
 in clero, ut qui sit fornicationis delatus; Apollo au-
 tem episcopus tunc affirmavit nullum accusatorem
 adversus eum in medium processisse, hic quoque
 examinetur: et si aliquis quidem accusator fide di-
 gnus exoritur, et crimen probatur productis fide
 dignis testibus, Ecclesia ejiciatur; sin autem dignus
 est clero, et de ejus continentia testimonium feratur,
 in eo maneat.

BALS. Quidam ordinatus est clericus, deinde
 tanquam qui fornicatus esset, accusatus est. Dice-
 bat ergo quidam Hierax, non oportere eum in clero
 esse; is autem qui eum ordinaverat, affirmabat,
 seu instabat, eum non esse ab aliquo accusatum.
 Dicit ergo Theophilus: Homo examinetur, et si in-
 venit quidem aliquis accusator fide dignus, seu
 qui sit ad accusandum admittendus (non enim cui-
 vis permittitur accusare eos qui sunt in sacris, ut
 vult vi can. II syn. œcumenicæ, et XXI, IV univer-
 salis syn.), Ecclesia ejiciatur post probationem; sin
 autem nihil tale probetur, maneat in clero.

CANON IX.

Ut totius sacerdotalis ordinis sententia alius re-
 nuntietur œconomus, in quo Apollo quoque episcopus
 consensit, ut bona Ecclesiæ in ea quæ oportet impen-
 dantur.

BALS. Idem tulit sententiam, totius sacerdotalis
 ordinis judicio fieri debere episcopatus œconomum,
 si etiam episcopus assentiatur cleri judicio. Fieri
 autem œconomum, ut bona Ecclesiæ illius cura in
 ea quæ oportet impenduntur. Quid sit autem in ea
 quæ oportet impendere sequens docet caput, quod
 est impendere in viduas, hospites et pauperes. No-
 mini enim permittitur bona Ecclesiæ in proprios

usus transferre; quippe quod oportet Dei ministrum esse ab avaritia alienum; et nec ad usum proprium uti rebus episcopatus episcopo conceditur; nisi ad ea quæ sunt omnino necessaria, et tunc demum quando ei domi desunt facultates; secundum xlii can. sanctorum apostolorum. Quære quæ in eo scripta sunt, et xxiv can. syn. Antiochenæ.

CANON X.

Viduae et pauperes et peregrinantes hospites omni quiete fruuntur, et nemo ea quæ sunt Ecclesiæ, ut sua usurpet.

λάργυρον δεῖ εἶναι τὸν λειτουργὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐδὲ εἰς οἰκείαν χρῆσιν τοῖς τῆς ἐπισκοπῆς πράγμασι κεχρησθαι τῷ ἐπισκόπῳ συγκεχώρηται, εἰ μὴ εἰς τὰ πάνυ ἀναγκαῖα, καὶ τότε ὅτε οἴκοθεν οὐκ εὐπορεῖ τούτων ὁ ἐπίσκοπος, κατὰ τὸν μα' κανόνα τῶν ἁγίων ἀποστόλων. Ζῆτει τὰ ἐν ἐκείνῳ γεγραμμένα, καὶ τὸν κδ' κανόνα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου.

KANON I.

Χῆραι καὶ οἱ πένητες καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες ξένοι πάσης ἀναπαύσεως ἀπελευτέωσαν, καὶ μή τις τὰ τῆς Ἐκκλησίας ἰδιοποιεῖσθω.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΦΗΓΗΣΙΣ

Περὶ τῶν λεγομένων Καθαρῶν.

EJUSDEM NARRATIO DE IIS QUI DICUNTUR CATHARI.

Declaravit mihi tua pietas, quod quidam horum qui se Catharos nominant, volunt ad Ecclesiam accedere. Quoniam ergo magna synodus, quæ Nicææ habita est a sanctis Patribus nostris, statuit, ut ordinentur qui accedunt, velis juxta hanc formam eos qui ad Ecclesiam accedere volunt ordinare, si quidem vita eorum recta est, et nihil eis adversatur.

BALS. De Novatianis interrogatus est (hi enim sunt qui etiam Cathari dicuntur), et responsum est, quod si ad Dei Ecclesiam accedunt, quia magna et prima Nicæna synodus statuit, ut ii ordinentur, fac tu quoque secundum hanc formam sive secundum istum canonem, et ordina eos qui accedunt; nisi aliquod impedimentum ex vita eorum adverte-

B Δεδήλωκέ μοι ἡ σὴ εὐλάβεια, ὡς τινὲς τῶν ἐνομαζόντων ἑαυτοὺς Καθαροὺς, προσελθεῖν βούλονται τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐπειδὴ τοίνυν ἡ μεγάλη σύνοδος ἡ γενομένη ἐν Νικαίᾳ παρὰ τῶν μακαρίων Πατέρων ἡμῶν, ὤρισεν, ὥστε χειροτονεῖσθαι τοὺς προσερχομένους, θέλησον κατὰ τὸν τύπον τοῦτον τοὺς ἐθέλοντας προσέρχεσθαι τῇ Ἐκκλησίᾳ χειροτονεῖν, εἴγε ὁ βίος αὐτῶν ὀρθός ἐστι καὶ μηδὲν τούτοις ἀντίκειται.

ΒΑΛΣ. Περὶ Ναυατιανῶν ἠρωτήθη (τούτοι γάρ εἰσιν οἱ λεγόμενοι Καθαροί), καὶ ἀπεκρίθη, ὅτι εἰ προσέρχονται τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐπεὶ ἡ μεγάλη σύνοδος ἡ ἐν Νικαίᾳ, ἤγουν ἡ πρώτη, ὤρισε χειροτονεῖσθαι αὐτοὺς, ποίει καὶ σὺ κατὰ τὸν τύπον, ἦτοι κατὰ τὸν κανόνα τοῦτον, καὶ χειροτόνει τοὺς προσερχομένους, εἰ μὴ τι κώλυμα ἀπὸ τοῦ βίου αὐτῶν αὐτοῖς ἐναντιοῦται. Ὁ δὲ περὶ τῶν Ναυατιανῶν κανὼν ἕξδος ἐστὶ τῆς πρώτης συνόδου.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΓΑΘΩΝΙ ΕΠΙΣΚΟΠΩ.

EJUSDEM

ΑΓΑΘΩΝΙ ΕΠΙΣΚΟΠΩ.

Maximus asseruit se Ecclesiæ leges ignorantem illicito matrimonio conjunctum esse, et quia hoc eum male habet quod non recte et ex ordine agat, affirmavit, qui contra leges fecit per ignorantiam, se ab illicita vitæ societate ex consensu abstenturum, illa etiam hoc volente. Si ergo probaveris, quod hoc ex consensu faciant, et non fallant, quia est tempus decennale; si consideres eos debere versari cum catechumenis, nunc eos sic dispensa. Sin autem vides quod decipere velit, et acerbitate adhuc in eo opus sit; fac id quod Deus tibi suggesserit; id semper sequens

D Ἄγροῶν τοὺς τῆς Ἐκκλησίας νόμους Μάξιμος, διασχυρίσατο παρανόμως συμβιώσει συνῆσθαι· καὶ ἐπειδὴ θορυβεῖ αὐτὸν τὸ ἀσύντακτον εἶναι, διεβεβαίωσατο, ἐπειδὴ ἀγνοίᾳ τὸ παράνομον ἔδρασαν, ἐκ συμφώνου ἀπέχεσθαι τῆς παρανόμου συμβιώσεως, κακείνης ἀγαπώσης τοῦτο. Ἐὰν δὲ τοίνυν δοκιμάσης, ὅτι τοῦτο ποιοῦσιν ἐκ συμφώνου καὶ μὴ ἀπατώσιν, ἐπειδὴ δευκετής ἐστὶν ὁ χρόνος, εἰ σκοπεῖς μετὰ τῶν κατηγουμένων αἰτούτους συνάγεσθαι, τέως οὕτω δικίησον. Εἰ δὲ συνόραξ, ἔτι ἀπατήσαι βούλεται, καὶ δεῖται τὰ

κατ' αὐτοὺς ἐπιστύψεως, ὅπερ ὁ Θεὸς ὑποβάλλῃ **A** σοι, τοῦτο ποίησον, πανταχοῦ πρὸς τὸ ἐπέχον ὀδηγούμενος. Ἐπὶ γὰρ τῶν τόπων τυγχάνων τῆς γνώμας αὐτῶν μᾶλλον εἰδέναί δύνασαι.

ΒΑΣ. Μάξιμός τις, ὡς παρανόμῳ γάμῳ συναφθεὶς γυναικί, ἀφώρισθη καὶ τῆς συνάξεως τῆς μετὰ τῶν πιστῶν εἴργετο. Ὁ δὲ ἔλεγεν, ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ ἐποίησε τὸ παράνομον, καὶ ἔτοιμός ἐστιν ἀποστῆναι τοῦ γάμου, τοῦτο καὶ τῆς γυναικὸς βουλομένης· καὶ ἐζήτει ἀφιστάμενος δεχθῆναι. Πρὸς ταῦτα οὖν ἔφη ὁ Θεόφιλος, ὡς ἂν ἐξετάσας εὐρήσεις, ὅτι ἐκ συμφώνου, ἀντὶ τοῦ ἐκ κοινῆς βουλῆς, ἀφίστανται τοῦ γάμου, καὶ οὐκ ἀπατῶσι, δεκαετίαν συνοικήσαντες ἀλλήλοις, δυσχερὲς ἴσως ἂν λογίζοιτο αὐτοῖς ἡ διάζευξις, καὶ μήποτε ἀπατῶσιν. Εἰ σκοπεῖς, ἀντὶ τοῦ εἰ κρίνεις μετὰ τῶν κατηγουμένων αὐτοὺς ἴστασθαι **B** τῆς, ἔγουν πρὸς τὸ παρὸν, οὕτως αὐτὸν οἰκονόμησον. Εἰ δὲ νοεῖς, φησὶν, ὅτι κατὰ ἀπάτην λέγουσι ταῦτα, καὶ ὅτι ἐτι δέονται στυφείας, ἤτοι αὐστηροτέρων ἐπιτιμῶν, ποίησον ὅπερ ἂν ὁ Θεὸς ὑποβάλλῃ σοι, ἀντὶ τοῦ ἐνηγήσει τῷ λογισμῷ σου, ὅπερ ὁ Θεὸς ἐνθυμήσει σε, πανταχοῦ πρὸς τὸ ἐπέχον ὀδηγούμενος, ἤτοι πρὸς τὸ ἐπικρατοῦν ἢ τὸ κατεπεῖγον.

quod in usu est vimque obtinet. Nam cum iis sis in locis, eorum mentes melius nosse potes.

BALS. Maximus quidam, ut illicito matrimonio mulieri conjunctus segregatus fuerat, et a congregatione cum fidelibus prohibebatur. Is vero dicebat se per ignorantiam fecisse contra leges, et paratum esse ab hoc matrimonio recedere, muliere etiam volente; et petebat, ut ab ea abscedens admitteretur. Ad hæc ergo dicit Theophilus, quod si inquirens inveneris eos ex consensu, hoc est, communi consilio, a matrimonio absistere, et non fallere, cum decem annis simul cohabitarint, difficilis forsitan iis existimari posset a se invicem disjunctio, et ne fallant. Si consideras, hoc est, si judicas eos stare debere cum catechumenis, nunc, id est in presentia, sic eos dispensa. Quod si intellexeris, inquit, quod per fraudem hæc dicunt, et quod adhuc acerbitate indigent, seu acerbioribus pœnis, fac quod Deus tibi suggesserit, hoc est, tuæ menti inspiraverit, quod in animum immiserit Deus, semper id quod est in usu et quod vires obtinet sequens, id est, quod magis est ratum ac validum.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΜΗΝΑ ΕΠΙΣΚΟΠΩ.

EJUSDEM

MENÆ EPISCOPO.

Νόμιμον πρᾶγμα πεποιήκασιν οἱ πρεσβύτεροι **C** ἐν Γεμίῳ τῇ κόμῃ, εἰ ἀληθεύει ἡ κομιζούσα τὸ γράμμα Εὐσταθοῦς. Φάσκει γὰρ, ὅτι Κυράδιον ἀδικοῦσαν καὶ μὴ βουλομένην ἀναστεῖλαι τὴν ἀδικίαν, ἐχώρισαν τῆς συνάξεως. Ἐπειδὴ τοίνυν εἶδρον, ὡς τὸ ἐαυτῆς κακὴν θεραπεύουσα βούλεται συναχθῆναι, θέλησον παρασκευάσαι αὐτὴν ἀποθέσθαι πρῶτον τὴν ἀδικίαν, καὶ πείσαι μετανοῆσαι, ἵν' οὕτως, εἰ συνίδης ὅτι νόμῳ Θεοῦ προσέρχεται τῆς συνάξεως ὀρεγομένη ἐπιτρέψῃς αὐτὴν μετὰ τῶν λαῶν συναγέσθαι.

ΒΑΣ. Γυναϊκά τινα Κυράδιον λεγομένην καὶ ἀδικοῦσαν οἱ ἐν Γεμίῳ πρεσβύτεροι ἀφώρισαν τῆς Ἐκκλησίας, μὴ ἀπεχομένην τῆς ἀδικίας. Ἡ δὲ, διὰ τὸν ἀφορισμὸν, ὑπισχνεῖτο θεραπεῦσαι τὴν ἀδικίαν, καὶ ἤθελε δεχθῆναι. Γράφει οὖν ὁ Θεόφιλος πρὸς τὸν τῆς **D** χώρας ἐπίσκοπον, ὅτι Παρασκευάσον αὐτὴν ἀποθέσθαι πρῶτον τὴν ἀδικίαν, ἔγουν ἀποδοῦναι ἢ ἀδίκως ἐκτίσατο, καὶ μετανοῆσαι, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῇ ἀμαρτίᾳ τῆς ἀδικίας μεταμεληθῆναι, καὶ δεηθῆναι τοῦ Θεοῦ ἀφεθῆναι αὐτῇ τὸ ἀμάρτημα. Καὶ ταῦτα ποιησάσης αὐτῆς, εἰ συνίδης, τουτέστι, γνῶς ὅτι νόμῳ Θεοῦ προσέρχεται, ἔγουν συνειδέσει ἀγαθῇ μὴ ἀνεχομένη κεχωρίσθαι τῆς τῶν πιστῶν συνάξεως, διὰ τὸν Θεὸν καὶ μὴ δι' αἰσχύνην ἀνθρώπων, τότε ἐπίτρεψον αὐτῇ τὴν μετὰ τῶν πιστῶν λαῶν σύναξιν καὶ σύστασιν ἐν τοῖς ὕμνοις.

Rem justam fecerant presbyteri in Gemino pago, si verum dicit, quæ defert litteras Eustathii. Dicit enim, quod Cyradium facientem injuriam, nec ab ea desistere volentem, a communione separaverunt. Quia ergo inveni, quod suo malo curam adhibens vult communicare, fac ea ita se comparet, ut injuriam primum deponat, et pœnitentiam agere in animum inducat, ut si sic intellexeris, quod accedit, communionem desiderans, permittas ei ut cum populis communicet.

BALS. Mulierem quamdam, quæ Cyradium appellabatur, et injuriam ante faciebat, qui erant in Gemino presbyteri ab Ecclesia separaverant, cum ab injuria non abstineret. Illa vero propter segregationem pollicebatur se injuriæ remedium allaturam, et ad communionem admitti volebat. Scribit ergo Theophilus ad episcopum regionis: Fac ut ea primum deponat injuriam, hoc est, reddat ea quæ injuste acquisivit, et pœnitentiam agat, id est, se injuriam fecisse ægre ferat, et Deum oret ut sibi peccata condonentur. Et cum hæc fecerit, si intellexeris, hoc est, si cognoveris, quod lege Dei accedit, seu bona conscientia, quæ non fert se a fidelium communione esse separatam, propter Deum, et non propter hominum pudorem, tunc ei permittes cum fidelibus populis communicare et in hymnis consistere.